

La perplexitat sandinista

Amb Arnoldo Alemán virtual nou president de Nicaragua i amb el recompte interromput esperant d'aclarir les irregularitats denunciades pel Front Sandinista, sembla oportú d'apuntar uns elements d'anàlisi.

Encara que les denúncies presentades pel sandinista Daniel Ortega li atorguin finalment la raó sobre les importants imperfeccions de l'escrutini i, fins i tot sobre episodis de frau –com ja s'ha demostrat al departament de Matagalpa–, res no sembla que pugui canviar el veredict de les urnes. La diferència de vots és tan important –actualment, de l'11% o del 12%– que no permeten d'entreveure la possibilitat que el Front Sandinista pugui capgirar la situació en favor seu.

Què és, doncs, el que ha passat? Per què s'ha frustrat la possibilitat, anunciada per molts analistes, que Daniel Ortega tornés a una presidència que ja havia exercit del 1979 al 1990? Com s'entén que un poble castigat econòmicament d'una manera tan dura que ocupa un dels llocs principals del rànquing de pobresa del planeta hagi girat la cara als protagonistes de la revolució del 1979?

La indefinició política i ideològica del "nou sandinisme" apareix com un dels elements clau. Després de veure's pràcticament forçat a abandonar el poder pels Estats Units, amb el fantasma del retorn de la guerra dels Contra com a principal "argument" de pes en aquelles eleccions del 1990, el Front Sandinista va caure en la desorientació més absoluta. És un fenomen propi de la situació de l'esquerra internacional després de la caiguda del mur i de la desmembració del bloc soviètic, però que a Nicaragua ha tingut unes característiques pròpies ben definides.

Quan la coalició conservadora UNO surt eufòrica del seu triomf electoral l'any 90, la burgesia nicaragüenca només té un objectiu: tornar al *modus vivendi* imperant durant el règim de la família Somoza. Un objectiu que la nova presidenta Violeta Chamorro no compleix perquè, entre més factors, la vigila un poderosíssim exèrcit dominat pels sandinistes. Relleu democràtic de poder sí, però no a costa de reimplantar els mètodes bruts de

dominació somozista. Aquests eren els termes del pacte.

L'UNO o, cosa que ve a ser igual, el nucli dur de les principals famílies de poder econòmic, comencen a abandonar Violeta Chamorro. I aquesta, a partir del 1992, es veu obligada a governar amb el suport del Front Sandinista. Fins i tot situa en el govern alguns elements de l'ala més moderada del moviment. I aquí comença, de fet, el calvari sandinista: no pot situar-se plenament ni en la majoria de govern –perquè no pot donar el vist-i-plau a una política econòmica neoliberal que castiga la seva base

social–, ni vol abandonar-la del tot per no donar plens poders a l'UNO.

El Front Sandinista queda paralitzat entre dos fronts. El seu és el més sagnant perquè a través dels sindicats, de les associacions de camperols i de les cooperatives se sent instat a pressionar el govern Chamorro perquè abordi les grans qüestions no resoltes com, per exemple, la de la propietat de la terra. Ni el context nacional ni internacional –amb un Fons Monetari Internacional mirant amb lupa cada mesura econòmica abans de donar els crèdits– ajuden el Front Sandinista a trencar radicalment aquesta "no-política".

I les seves bases tradicionals, les que suporten un atur de més del 60%, les que experimenten en carn pròpia els ajustos pressupostaris teledirigits

per l'FMI, les que saben què era i què és la pobresa, no li ho han perdonat. I Arnoldo Alemán, el "Gordoman", amb un discurs populista, brandant els fantasmes que més tem el poble nicaragüenc –com el de la guerra– s'ha emportat els comicis. Ara sí, ara pocs dubten que aquest antic membre del clan del dictador Somoza impedirà la restauració plena de l'oligarquia tradicional frustrada per Violeta Chamorro.

Diu Alemán que "Nicaragua necessita una revolució d'honestedat", que "establirà un estat de dret", que "no tocarà les famílies beneficiades amb terres expropiades durant l'època sandinista". El "Gordoman" farà bé, si vigila les seves paraules a partir d'ara. De moment pot omplir-se la boca de magnífiques intencions. Però per poc temps. Nicaragua, mentrestant, va comptant i el Front Sandinista ni tan sols ha sortit de la seva perplexitat. ■

EDUARD SANJUAN

"La indefinició del sandinisme apareix com un element clau de la derrota. Després de veure's forçat a abandonar el poder pels EUA, el Front Sandinista va caure en la desorientació més absoluta."